

різні стилі усної та письмової мови. Всі ці навички необхідно формувати та розвивати в процесі викладання іноземних мов.

Одним з джерел інформації та навчальних матеріалів для розвитку вищезгаданих навичок використання англійської мови можуть бути публікації в засобах масової інформації, особливо тих, які в основному присвячені висвітленню проблем економіки та бізнесу — газета «The Financial Times» і журнал «The Economist». Особливість публікацій у цих ЗМІ — в тому, що вони поєднують у собі інформативність та актуальність змісту з виразністю форми. Статті цих видань сповіщають читачам про важливі події в економічному житті за допомогою лексичних одиниць, що означають економічні поняття, використовуючи засоби виразності, не притаманні стилю академічних публікацій або текстам підручників.

Це створює можливість знайомства з новими тенденціями вживання лексики, вивчення фразеологічних одиниць, прислів'їв, а також колоквіалізмів, які все частіше можна зустріти в пресі та почути від політичних діячів. Саме ці якості відомих економічних ЗМІ, напевно, привернули увагу творчого колективу видавництва Pearson-Longman, який створив і регулярно поновлює серію сучасних підручників з ділової англійської мови «The Market Leader», використовуючи матеріали цих видань.

Деякі приклади можуть проілюструвати різнобічність стилю уже згаданих видань. Так, тему невеликої статті в журналі «The Economist» сповіщає коротке словосполучення: «the fiscal cliff» (фінансова прірва), що вже стало кліше для опису фінансових проблем США. Заголовок статті являє собою ідіому «Getting down the brass tacks» (у чому суть справи), підзаголовок також містить у собі ідіоматичний вираз — «finding common ground» (як дійти згоди), а заголовок таблиці, яка відноситься до статті, неможливо зрозуміти, якщо не знаєш ідіом «to be in the black/red».

Оскільки публікації в пресі повинні привертати увагу, вони багаті на незвичайне вживання слів (наприклад, слово «shindig», що належить до розмовного стилю і означає галасливу вечірку, вживається як назва зустрічі світових лідерів у Давосі, що вносить дещо скептичний відтінок у статтю). Таке ставлення авторів можна відчутися також прочитавши «комбіноване» слово «infotainment», що описує ту ж саму подію і, очевидно, складається з слів «information» та «entertainment».

Статті у згаданих виданнях є також джерелом знань про країни, їх проблеми та традиції, гурор і можуть надихнути на дискусії, порівняльний аналіз різних ситуацій, командну роботу, виступи з короткими повідомленнями. Все це розвиває навички слухання, розуміння усної мови та стимулює виявлення творчого потенціалу.

*Слободзян Р.Д., ст. викладач
кафедри німецької мови*

ФОРМУВАННЯ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІСТІВ ЯК СКЛАДОВА УСПІШНОЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

Науково-дослідна робота студентів, що доповнює навчальний процес, у значній мірі актуалізує завдання навчання іноземної мови студентів немовних ВНЗ в оволодінні ними знаннями фахової терміносистеми і набутті вмінь використовувати вузькоспеціалізовану лексику для виконання навчальних професійно орієнтованих завдань, спрямованих на подальше спілкування у виробничих ситуаціях. Тому для дослідження шляхів формування німецькомовної лексичної компетенції слід визначитися з питаннями відбору матеріалу для навчання студентів немовних ВНЗ термінологічної лексики за фахом підготовки та подальшої науково-дослідної роботи. Окрім аналізу науково-педагогічної літератури, для обґрунтування питання відбору лексичного матеріалу слід також керуватися положеннями Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, згідно з якими основні стратегії відбору лексики включають відбір усних і писемних автентичних текстів і відбір ключових слів у тематичних полях з урахуванням професійних потреб тих, хто вивчає іноземну мову. З огляду на це ми спочатку розглянемо питання відбору автентичних фахових текстів як основних джерел термінологічної лексики, що обумовлюється такими чинниками:

— Автентичні німецькомовні тексти є цінним інформаційним і пізнавальним матеріалом, який доповнює отримані студентами під час вивчення спеціальних дисциплін знання, забезпечує дію принципів міжпредметної координації та професійної спрямованості навчання ділової іноземної мови.

— Тексти за фахом є зразками наукової прози, моделлю викладу основних теоретичних понять і категорій засобами іноземної мови, що може служити взірцем створення власного вторин-

ного тексту при написанні рефератів, доповідей та інших творчих завдань, опорою для формулювання думок і мотиваційним поштовхом для мовленнєвої діяльності.

— Автентичні тексти є джерелом словникового запасу студентів з фаху, прикладом вживання термінологічної лексики у контексті, що допомагає конкретизувати значення слів, пояснити й уточнити випадки їх вживання у відповідності до усталених мовних норм і стандартів.

— Тексти служать стимулом для інтелектуальної та мовленнєвої активності студентів під час інтерактивної комунікації на основі прочитаного, забезпечуючи їх, окрім широкого діапазону термінологічної лексики, ще й мовленнєвими формулами наукового реєстру, моделями поведінки у діловій комунікації, стереотипними фразами, тобто інструментами для продукування висловлювань у післятекстовій діяльності.

Таким чином, сформована німецькомовна лексична компетенція дозволить майбутнім економістам підготуватися до позанавчальної діяльності, такої як, наприклад, студентська наукова конференція, де вимагається підготувати доповідь за результатами своєї навчально-дослідної діяльності. Участь студентів у конференції сприятиме тому, що вони зможуть ефективно вступати в міжкультурне спілкування із зарубіжними діловими партнерами, у них сформується загальнонауковий світогляд, розшириться діапазон знань про предмет свого дослідження, вони зможуть задовольнити свої пізнавальні інтереси.

Случайна Л.О. канд. політ. наук, доц.
каф. ін. мов факультету МЕІМ

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК НАУКОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

У розвитку сучасного суспільства важливу роль відіграє наукова інформація, отримана в результаті наукового пізнання. Наукова інформація поширюється в часі та просторі певними каналами, засобами і методами. Особливе місце у цьому процесі належить науковій комунікації. За думкою фахівців, наукова комунікація (НК) — це обмін науковою інформацією (ідеями, знаннями, повідомленнями) між ученими і спеціалістами, що здійснюється за допомогою мови (природної або штучної) [1, с. 7].

Сучасний дослідно-винахідницький навчальний заклад (ДВНЗ) — це медіаторська організація, що має сприяти задоволенню потреб держави у науковому обґрунтуванні, проектуванні, корегуванні та втіленні рішень щодо забезпечення її життєдіяльності. У якості сучасного наукового комунікатора ДВНЗ має тлумачити мову науки у спосіб, що був би зрозумілий для майбутніх фахівців і дозволив раціонально поєднати реалізацію їх наукового і професійного потенціалу.

Наукова комунікація відбувається лише за умови, що мова наукового повідомлення є зрозумілою для всіх учасників процесу спілкування. У такому контексті завдання формування навичок наукової комунікації на заняттях з іноземної мови набуває особливої актуальності і потребує побудови збалансованого міждисциплінарного простору із залученням викладачів і студентів до університетського, міжвузівського, національного й міжнародного наукового товариства. З метою удосконалення процесу формування в студентів навичок наукової комунікації викладачами кафедри іноземних мов факультету міжнародної економіки і менеджменту застосовуються активні методи навчання, що створюють умови для здійснення формального наукового спілкування (конференція, обговорення, круглий стіл, дискусія, мозковий штурм, презентація, аналітичний огляд іншомовних джерел) і неформального спілкування в науковому товаристві (спілкування іноземною мовою зі студентами університетів в інших країнах світу через Skype, обмін думками в межах міжнародних молодіжних проєктів, наприклад, European Youth Parliament).

Слід також наголосити, що будь-який вид наукової комунікації не може здійснюватися «заради говоріння або писання». Кожне наукове дослідження має на меті формулювання конкретних результатів, свою практичну проєкцію. Так, на базі матеріалів студентських досліджень за певними темами навчальної дисципліни «Ділова іноземна мова» було створено банк презентацій, який у якості своєрідного збірника інформаційно-дидактичних матеріалів було передано до мультимедійної лабораторії кафедри. Таким чином, дослідницькі зусилля студентів призвели до створення продукту, який має певну практичну цінність.

Підсумовуючи сказане, слід зазначити, що наука, науковість і практика можуть бути об'єднані у роботі за таким алгоритмом: потреба, інтерес (мотивація), мета, проблема, завдання, управління, результат. На кожному з цих етапів здійснення наукового дослідження формуються притаманні йому комунікативні навички.